

Seat Number

--	--	--	--	--	--

History of Art (कलेचा इतिहास) (511)

P. Pages : 2

Time : Three Hours

Max. Marks : 80

सूचना :-

1. प्रश्नपत्रिकेवर बैठक क्रमांकाशिवाय काहीही लिहू नये.
2. ग्राफ किंवा आकृती काढण्यासाठी पेपर सोडवितांना काळ्या शाईचा पेन अथवा काळी एच्. बी. पेन्सिलच वापरावी.
3. पुरवणी मिळणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
4. कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
5. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1.

रिकास्या जागा भरा.

20

- a) सिंहद्वार हि शिल्पवास्तू _____ कलेचा नमुना आहे.
- b) सिंधू संस्कृतीमधील स्नानगृहे _____ ह्या ठिकाणी आहे.
- c) गुहामंदीरे / लेणी हा वास्तू प्रकार सम्राट _____ च्या काळात उदयास आला.
- d) इजिप्तशियन चित्र व उत्थित शिल्प कला _____ नियमावर आधारीत आहे.
- e) "दाढीवाला पुरुष" हे शिल्प _____ दगडात तयार केलेले आहे.
- f) मौर्य साम्राज्याची राजधानी _____ होय.
- g) मानवी स्वरुपातील बुध्द प्रतिमा _____ पंथाने निर्माण केली.
- h) मृत्यु पंथाला लागलेली सिंहीण हे शिल्प _____ कलेचा नमुना आहे.
- i) सिंधू संस्कृतीतील मुद्रा _____ दगडात कोरलेल्या आहेत.
- j) "मृगजातक" हे उत्थित शिल्प _____ येथील स्तुपावर आहे.

2. टिपा द्या (कोणत्याही दोन). 20
- अ) झिगुरत
- ब) दोलमेन
- क) मरणोन्मुख सिंहिण
3. प्राचीन इजिप्तशिअन कलेचे स्वरुप भौगोलिक सामाजिक आणि धार्मीक परीस्थीतीमुळे कसे बनले हे विषद करा. 20
4. प्राचीन अश्मयुगातील गुहाचित्रे रंगविण्यामागचा हेतू सांगून गुहाचित्रांची वैशिष्टे सांगा. 20
5. सिंधू संस्कृतीमधील "नर्तिका" ह्या शिल्पाविषयी सचित्र माहीत व कलागुण विषद करा. 20
6. मौर्यकालीन कलेबददल सविस्तर माहीती द्या. 20

*****

Seat Number

--	--	--	--	--	--	--	--

History of Art (कलेचा इतिहास) (821)

P. Pages : 2

Time : Three Hours

Max. Marks : 80

सूचना :-

1. प्रश्नपत्रिकेवर बैठक क्रमांकाशिवाय काहीही लिहू नये.
2. ग्राफ किंवा आकृती काढण्यासाठी पेपर सोडवितांना काळ्या शाईचा पेन अथवा काळी एच्. बी. पेन्सिलच वापरावी.
3. पुरवणी मिळणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
4. कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
5. सर्व प्रश्नांना समान गुण.

1.	आधुनिक भारतीय चित्रकलेबद्दल निबंध लिहा.	20
2.	उच्च प्रबोधन काळातील सुप्रसिद्ध त्रिमुर्तीची नावे सांगून त्यापैकी एका कलावंतावर, त्याच्या कलाकृतीच्या नावासह माहीती द्या.	20
3.	"प्रोग्रेसिव्ह आर्टिस्ट ग्रुप" बद्दल माहीती देऊन त्यातील एक कलावंत एम. एफ. हुसेन ह्यांची कलाकृतीच्या नावासह माहीती द्या.	20
4.	खालीलपैकी कोणत्याही दोन कलावंताची माहीती द्या.	20
	अ) एस. एच. रझा	
	ब) अमृता शेरगिल	
	क) एन. एस. बेंद्रे	
	ड) राजा रविवर्मा	

5. खालीलपैकी कोणत्याही दोन कलाकृतीचे रसग्रहण करा.

20

- अ) मोनालिसा
- ब) अँडम आणि इव्हची स्वर्गातून हकालपट्टी
- क) चांदणीरात्र (स्टारी नाईट)
- ड) किंकाळी
- इ) स्कुल ऑफ अथेन्स

6. खाली दिलेल्या - आधुनिक कलेतील संप्रदाय / वादा बद्दल कोणत्याही एकावर सविस्तर माहिती उदाहरणांसह द्या.

20

- अ) धनवाद
- ब) अविष्कारवाद

*****

Seat Number

--	--	--	--	--	--

Fundamental of Arts & Colour Theory
(कलेची मूलतत्त्वे रंगसिद्धांत)
(512)

P. Pages : 2

Time : Three Hours

Max. Marks : 80

सूचना :-

1. प्रश्नपत्रिकेवर बैठक क्रमांकाशिवाय काहीही लिहू नये.
2. ग्राफ किंवा आकृती काढण्यासाठी पेपर सोडवितांना काळ्या शाईचा पेन अथवा काळी एच. बी. पेन्सिलच वापरावी.
3. पुरवणी मिळणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
4. पहिला प्रश्न आवश्यक आहे.
5. एकूण चार प्रश्न सोडवा.
6. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
7. आवश्यक त्या ठिकाणी आकृती काढा.

1. खालील वाक्यातील रिकाम्या जागा भरून वाक्य संपूर्ण पुन्हा लिहा. 20
  - 1) ----- रंगाच्या पार्श्वभूमीवर तांबडा रंग अधिक तांबडा दिसतो.
  - 2) डोळ्यामध्ये मज्जापटलावर सुमारे ----- कोटी ----- लक्ष अतिसुक्ष्म पेशी असतात.
  - 3) करड्या मापन पट्टीमधील कोणत्याही दोन एका आड एक छटा एका रचनेत घेतल्या असता ----- विरोध तयार होतो.
  - 4) रंगपटल वापरण्याच्या ----- / ----- / ----- / ----- एकूण चार पध्दती आहेत.
  - 5) रंगचक्रावरील ----- पासून ----- पर्यंतचे रंग उबदारपणाची जाणीव देतात.
  - 6) निळा आणि तांबडा हे परस्परांचे संबंधित रंग नव्हेत परंतू ते दोन्ही ----- रंगाचे संबंधित आहेत.
  - 7) ----- हे कलारचनेतील अत्यंत महत्त्वाचे मूलतत्त्व आहे.
  - 8) द्वितीय श्रेणीतील ----- आणि ----- हे दोन रंग एकत्र केले असता तांबडा - करडा हा रंग मिळतो.

2. अ) करडी मापन पट्टी आकृतीसह स्पष्ट करा. 10
- ब) रंग संवेदना होण्यामागील प्रक्रिया आकृतीसह स्पष्ट करा. 10
3. रचनेची एकात्मता साधणाऱ्या मुलतत्वाची नावे लिहून प्रत्येक मुलतत्वाचे स्पष्टीकरण लिहा. 20
4. रंग चक्र आणि रंग संवाद सविस्तर विवेचन करा. (प्रकार व रंगसंगती नावे लिहा) 20
5. थोडक्यात स्पष्ट करा. कोणतेही चार 20
- 1) रंगाचा दृष्टीभ्रम
  - 2) टिंट, टोन, शेड
  - 3) करडी मापन पट्टी
  - 4) छटा आणि विरोध
  - 5) माध्यमिक रंग
  - 6) रंग छटा मापन पट्टी
6. रंगाची व्याख्या सांगून जिवनातील रंगाचे महत्व स्पष्ट करा. 20
7. पदार्थ विज्ञान शास्त्रज्ञ व मानसशास्त्रज्ञ यांनी आपल्या क्षेत्रात रंगाविषयी केलेल्या प्रयोगाच्या आधारे वेगळे तीन प्रमुख सिध्दांत मांडले ते सविस्तर लिहा. 20

*****

Seat Number

--	--	--	--	--	--

Aesthetics
(सौंदर्यशास्त्र)
(822)

P. Pages : 1

Time : Three Hours

Max. Marks : 80

सूचना :-

1. प्रश्नपत्रिकेवर बैठक क्रमांकाशिवाय काहीही लिहू नये.
2. ग्राफ किंवा आकृती काढण्यासाठी पेपर सोडवितांना काळ्या शाईचा पेन अथवा काळी एच्. बी. पेन्सिलच वापरावी.
3. पुरवणी मिळणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
4. पहिला प्रश्न आवश्यक आहे.
5. एकूण चार प्रश्न सोडवा.
6. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1.	श्रीशंकुक यांच्या अनुमिती या रससिद्धांताचे विवेचन करा.	20
2.	फ्राईड यांचा कला व सौंदर्य विषयक दृष्टीकोन लिहा.	20
3.	'कलेचा आस्वाद आणि समीक्षा या संकल्पना भिन्न आहेत' हे स्पष्ट करा.	20
4.	कला आणि नितीचा संबंध स्पष्ट करा.	20
5.	कलेचे स्वातंत्र्य मानवी जीवनातील विविधतेच्या आधारे स्पष्ट करा.	20
6.	उपचिती या भट्टलोल्लटांच्या उपपत्तीचे सविस्तर वर्णन करा.	20
7.	खालीलपैकी कोणत्याही दोनाची उत्तरे लिहा.	20
	अ) क्रोचे यांचा कला व सौंदर्य विषयक विचार.	
	ब) सौंदर्यशास्त्राची सामाजिक बाजू मांडा.	
	क) कला व सत्य यांचा परस्पर संबंध स्पष्ट करा.	

*****